

Parochie H. Maria Sterre der Zee

Steenstraat 22 4561 AS Hulst www.rk-kerk-ozvl.nl

Telefoon : 0114-310685

Pastoraal team :

Bestuur :

Rabobank rek. nr. : 10.37.35.119

pastoraalteam@zeelandnet.nl

parochie@rk-kerk-ozvl.nl

EINDADVIES VAN DE GEBOUWENCOMMISSIE EN HET PASTORALE TEAM AAN HET BESTUUR PAROCHIE H. MARIA STERRE DER ZEE

Inleiding:

De teleurstelling over het uitgebrachte advies en de daarbij ontstane strijdbaarheid om voor hun eigen kerk op te komen, hebben geleid tot het activeren van de lokale parochie-gemeenschap, met het ontwikkelen van verbeterplannen tot gevolg.

In de regionale presentatie van het advies aan het parochiebestuur op 02-juni 2014 in het Reynaert College was aangegeven dat over dit advies nog nader overleg met de gebouwencommissie mogelijk was. Daar hebben verschillende kernen gebruik van gemaakt en zijn de ontwikkelde plannen besproken, waaruit zou moeten blijken dat het voortbestaan van de parochiekern en de instandhouding van het kerkgebouw nog haalbaar zou zijn. Uit die gesprekken heeft de gebouwencommissie een grote mate van betrokkenheid ondervonden.

Aanvankelijk advies:

Na uitgebreid overleg met verschillende partijen, waaronder het bisdom, het pastorale team, de parochiekernen en de voorbereidende besprekingen of contacten met afgevaardigden van de gemeenten Hulst en Terneuzen, komen de gebouwencommissie en het pastorale team met onderstaand advies aan het parochiebestuur. Dit advies is gebaseerd op zowel het pastoraal plan als op de financiële draagkracht van de parochiekern en de vitaliteit, alsmede op de betrokkenheid van de parochianen bij het kerkelijk leven in hun kern.

Vooraf de financiële verplichtingen t.a.v. de kerkgebouwen, o.a. gebaseerd op het Brinckrapport dat in opdracht van het bisdom is opgesteld, zijn hierbij mede doorslaggevend geweest. Om te voorkomen dat we over 6 jaar, het eind van de korte termijn 2013-2019, weer in dezelfde discussie belanden, is ook aan de middellange termijn 2019-2029, veel gewicht toegekend.

Pastorale onderbouwing.

Alleen als wij er in slagen een mentaliteitsverandering teweeg te brengen is er toekomst voor onze geloofsgemeenschap in Oost-Zeeuws-Vlaanderen. We moeten fundamenteel nieuwe wegen zoeken om onze aloude waardevolle boodschap, het verhaal van God en mensen, de boodschap van Jezus van Nazareth te bewaren en te behoeden voor de toekomst.

Wanneer we kijken naar onze huidige parochiekernen, valt op dat het heel moeilijk is nieuwe initiatieven te ontwikkelen en het enthousiasme hoog te houden. Vaak is het bewaren wat is al meer dan moeilijk genoeg en soms is dat al te moeilijk.

Ook het beleid van het bisdom vraagt ons keuzes te maken, we hebben nu eenmaal niet de beschikking over voldoende priester-pastores om een volwaardig liturgisch aanbod te garanderen voor meer dan twee volwaardige parochiekerken. De andere kerken die wij als parochie in stand kunnen houden, krijgen automatisch de zogenaamde 'kapelfunctie'.

Ongeacht of een parochiekern haar kerkgebouw behoudt of moet loslaten, het is een vaststaand feit dat voor geen enkele parochiekern zal blijven zoals ze nu is. De toekomst zal ons voor steeds grotere uitdagingen plaatsen en brengt dus een steeds grotere verantwoordelijkheid met zich mee en stelt steeds hogere eisen aan onze manier van omgaan met elkaar.

Concrete invulling.

Voor elke parochiekern is een advies opgesteld met de door de Parochiekern ingebrachte gegevens en de bevindingen en aanbevelingen van de gebouwencommissie.

Het advies is ontleend aan:

- “Pastorale onderbouwing gebouwenplan” van het pastorale team
- “Het vitaliteitsmodel” van de gebouwencommissie.

Het uitgangspunt is dat elke parochiekern in staat moet zijn het kerkgebouw zelfstandig te onderhouden. Tevens zal de Parochiekern in staat moeten zijn om haar financiële verplichtingen voor de korte en middellange termijn zelfstandig te dragen.

Samenvattend komen de gebouwencommissie en het pastorale team tot het volgende *bijgestelde* advies:

Kloosterzande, Boschkapelle, Clinge:

Voor zowel de korte als de middellange termijn kunnen de Parochiekernen van Kloosterzande, Boschkapelle en Clinge aan de criteria uit het vitaliteitsmodel voldoen. Het laat onverlet dat deze Parochiekernen de in het advies genoemde inspanningen m.b.t. bijvoorbeeld de multifunctionaliteit dienen na te komen.

St. Jansteen, Graauw, Stoppeldijk, Terhole :

Ook na nader overleg met PKC's St. Jansteen en Graauw blijft de commissie van mening dat het, gezien de onderhoudssituatie van het gebouw in relatie tot de beschikbare eigen middelen en de eventueel te verkrijgen *subsidiegelden*, onmogelijk is dat de *Parochiekernen van St. Jansteen en Graauw* zowel op de korte als de middellange termijn aan hun financiële verplichtingen inzake onderhoud en exploitatie kunnen voldoen. *Verder* acht de commissie het niet aannemelijk dat de *Parochiekernen van Stoppeldijk en Terhole* in staat zijn om aan hun verplichtingen op de middellange termijn te voldoen gezien de vitaliteit en beschikbare middelen voor deze periode. De commissie adviseert het bestuur de kerkgebouwen van genoemde Parochiekernen per *31-12-2015* te sluiten.

Hengstdijk:

Voor Hengstdijk voorziet de commissie financiële problemen op de middellange termijn. *Inmiddels is gebleken dat het vermogen van de Stichting Behoud Catharina kerk met € 40.000 is toegenomen.* De commissie meent op basis van de nu beschikbare gegevens een positief advies uit te kunnen brengen voor de korte termijn en zet vraagtekens bij het voortbestaan van het kerkgebouw voor de liturgie op de middellange termijn. De commissie adviseert het bestuur voorlopig positief t.a.v. het gebruik van dit kerkgebouw voor de toekomst.

Hulst:

De commissie adviseert het bestuur de basiliek van de Parochiekern Hulst te behouden als parochiekerk voor de regio, gezien de centrumfunctie van het gebouw in de toekomst voor alle Parochiekernen. Van belang is ook de grote cultureel-historische waarde van het kerkgebouw. De financiële cijfers voor de middellange termijn geven reden tot zorg. *Inmiddels is voor instandhouding van de Basiliek voor de periode 2015 -2021 een subsidie van ruim € 170.000 toegezegd.*

Desondanks adviseert de commissie om op korte termijn in overleg te treden met het bestuur van de gemeente om gezamenlijk een plan te ontwikkelen waarin de toekomst op lange termijn van de Basiliek wordt veiliggesteld.

Lamswaarde :

Nader overleg met de Parochiekern Lamswaarde heeft aangetoond dat de financiële middelen toereikend zijn om zowel op de korte als de middellange termijn aan hun financiële verplichtingen inzake onderhoud en exploitatie te kunnen voldoen, echter de vitaliteit op pastoraal vlak is onvoldoende. De PKC heeft bij de gebouwencommissie en het bestuur van de parochie H.MSdZ een plan ingediend om de pastorale vitaliteit binnen afzienbare tijd te verbeteren. De commissie adviseert daarom het bestuur de PKC Lamswaarde gedurende een periode van 2 jaar, t.w. 01-01-2015 tot 31-12-2016, de tijd te geven om hun plan tot uitvoering te brengen onder de hierna genoemde voorwaarden.

Nieuw-Namen:

Het kerkgebouw van de Parochiekern Nieuw-Namen verdient bijzondere aandacht om de navolgende redenen. Het gebouw is eigendom van de Stichting Behoud St.Joseph kerk en daarom geen eigendom van de parochie H. MSdZ. De jaarlijkse exploitatie van de parochieactiviteiten is zowel op de korte als op de middellange termijn alleen sluitend te krijgen door in te teren op het vermogen. De Parochiekern is daarmee niet in staat op de middellange termijn aan haar verplichting richting de parochie te voldoen. Dit acht de commissie niet wenselijk.

Na nader overleg hierover met de PKC en leden van de Stichting heeft de PKC bij de gebouwencommissie en het bestuur van de parochie HMSdZ een plan ingediend om zowel de financiële als de pastorale vitaliteit binnen afzienbare tijd te verbeteren.

De commissie adviseert daarom het bestuur de PKC Nieuw-Namen gedurende een periode van 2 jaar, t.w. 01-01-2015 tot 31-12-2016, de tijd te geven om hun plan tot uitvoering te brengen onder de hierna genoemde voorwaarden.

Heikant/St.Jansteen, Koewacht, :

De commissie meent dat het, gezien de onderhoudssituatie van het gebouw in relatie tot de beschikbare eigen middelen en de eventueel te verkrijgen subsidiegelden, onmogelijk is dat de Parochiekernen van Heikant/St.Jansteen en Koewacht zowel op de korte als de middellange termijn aan hun financiële verplichtingen inzake onderhoud en exploitatie kunnen voldoen, echter een meerderheid van het bestuur van de parochie H.MSdZ betreurde het ontbreken van één kapelfunctie binnen de cluster-zuid. Om die reden heeft het parochiebestuur de PKC's van cluster-zuid verzocht om in samenwerking tot het besluit te komen welk kerkgebouw van deze cluster het meest geschikt is de kapelfunctie te behouden. Helaas is gebleken dat, ondanks het ondertekenen van een intentieverklaring, het innemen van een gezamenlijk standpunt voor cluster-zuid niet mogelijk is.

Bij de gebouwencommissie en het bestuur van de parochie H.MSdZ zijn afzonderlijke plannen ingediend om zowel de financiële als de pastorale vitaliteit binnen afzienbare tijd te verbeteren.

De commissie adviseert daarom het bestuur de PKC's Koewacht en St.Jansteen/Heikant gedurende een periode van 2 jaar, t.w. 01-01-2015 tot 31-12-2016, de tijd te geven om hun plan tot uitvoering te brengen onder de hierna genoemde voorwaarden.

Liturgische invulling van de kerkgebouwen conform het beleid van het Bisdom Breda.

Op de middellange termijn zouden wij de van oudsher grootste gemeenschappen aanduiden als parochiekerken, namelijk Kloosterzande en Hulst. In deze kerken zal in het weekend de eucharistie gevierd worden.

De kerken van Boschkapelle, Hengstdijk en Clinge worden behouden in de zogenaamde kapelfunctie. *In het eindadvies wordt aan de kerken van Nieuw-Namen, Lamswaarde, Heikant en Koewacht de kapelfunctie voor een periode van 2 jaar en onder stricte voorwaarden toegekend. Naast de twee parochiekerken zal ook in deze zeven kapellen gedoopt worden en zijn er vieringen mogelijk ter gelegenheid van een huwelijksluiting en het afscheid van een overledene. Weekendvieringen vinden plaats wanneer de omstandigheden dit toelaten: beschikbare voorgangers en ondersteunende vrijwilligers.*

Daarnaast wordt de kapel van Kapellebrug als bedevaartplek in onze parochie behouden. In de overige parochiekernen is het streven om in plaats van de huidige parochiekerk een devotiekapel in te richten. Dit is een kapel waar je een kaarsje kan aansteken en even stil kan zijn. Meer nog dan de liturgie zal gemeenschapsopbouw, diaconie en geloofsvorming/ catechese veel aandacht vragen.

Voor de onderbouwing van dit advies verwijst de commissie naar bijgevoegde stukken, zijnde:

- de regiokaart,
- het vitaliteitsmodel van alle Parochiekernen in de regio,
- de (dertien) afzonderlijke adviezen voor de parochiekernen van de parochie H. MSdZ.,
- pastorale onderbouwing gebouwenplan.

Hulst, 31-10-2014

De gebouwencommissie H. Maria Sterre der Zee

Jack Beckers,	voorzitter	namens Cluster - Zuid
Sjaak Leegstraten	secretaris	namens Cluster - Oost
Arnold Mannaert	lid	namens Cluster – Noord (tot 31-8-2014)
Jo de Cock.	lid	namens Cluster - West
Stan Bosman	lid	namens Parochiebestuur
Hans v.d. Zijden	lid	namens Cluster - Midden

Pastorale team H. Maria Sterre der Zee

Vicaris Paul Verbeek	parochieadministrator
Ralf Grossert	pastoraal werker
Chantal van de Walle	pastoraal werker
Katrien van de Wiele	pastoraal werker

Monitoring:

Voor een goed inzicht in de procedure geven we hier een schematisch overzicht.

De monitoring bestaat uit:

1. De voorwaarden met waar nodig de criteria.
2. Vitaliteit
 - Aan de hand van de 14 vragen van en door het Pastoresteam
 - Cijfers Begrotingscijfers - jaarcijfers- halfjaarcijfers (zie voorbeeld)
3. Gesprekken aan de hand van de verbeterplannen zoals deze door de PKC's zijn ingediend.
4. De eerste gesprekken en verzameling van het cijfermateriaal vangt aan medio 2015 met daarna steeds een periode van 6 maanden.
5. Als medio 2016 blijkt dat aan de voorwaarden eind 2016 niet zal kunnen worden voldaan, dan wordt 31-12-2016 de betreffende kerk alsnog voor kerkelijke activiteiten gesloten.

Voorwaarden met betrekking tot de proefperiode :

De monitoring vindt plaats aan de hand van onderstaande onderdelen.

Algemeen:

1. Spiritueel voldoende mogelijkheden hebben om één parochiekern te blijven vormen op basis van de 14 vragen uit de pastorale onderbouwing (Pastorale meting).

criterium: Minimaal 3.0

2. Financieel het kerkgebouw blijvend zelfstandig te kunnen onderhouden conform het vitaliteitsmodel en jaarcijfers en exploitatie, inclusief de reservering voor groot onderhoud.

criterium: Tendens naar "Oranje"

3. De parochiekern moet aan haar verplichtingen ten aanzien van de bijdragen aan de parochie kunnen voldoen volgens de dan geldende verdeelsleutel.
4. Overige randvoorwaarden moeten aanwezig zijn om als kerk of kapel te functioneren. Er moeten voldoende voorgangers, werkgroepen voor liturgie e.d. beschikbaar zijn.
5. Er moeten voldoende personen zijn die het parochieleven fysiek, financieel en spiritueel ondersteunen, bv. weekend tellingen, aantal betalende parochianen, e.d.

criterium: Gegevens in het model moeten stabiel / positief zijn.

6. Er is steeds een halfjaarlijkse monitoring op spirituele en financiële aspecten, waarbij specifiek op de trendmatige ontwikkeling wordt gelet.
7. Samenwerkingsinitiatieven in clusterverband, bv. gezamenlijke spirituele activiteiten, communieviering, doopviering, vormsel, kinder/jongerediensten, koren, dirigent/organist, e.d.
8. Een PKC moet tenminste bestaan uit 3 personen, die in staat zijn om in goede samenwerking met elkaar de belangen van de parochiekeren te behartigen, met een afvaardiging in het parochiebestuur H.MSdZ.

Financiële Monitoring

Vitaliteits-Model Monitoring		2011	2013	2014	<i>Begroting</i> 2013	<i>Jaarcijfers</i> 2013	<i>Begroting</i> 2014	<i>Jaarcijfers</i> 2014
Algemeen								
1.	Monument - Ja of Neen - Rijks- of Gemeentemonument.	Ja-R						
2.	Leeftijd van het gebouw / wanneer monument geworden							
3.	Onroerend Goed in Beheer. Kg/Pa/Kh	Kg						
4.	Bouwkundige staat kerkgebouw volgens Monumentenwacht.	Redelijk						
5.	Onderhoudsstaat kerkgebouw volgens Monumentenwacht.	Matig						
5a	Monumentnummer Kerkgebouw							
Vitaliteit								
6.	Aantal ingeschreven Parochianen	0						
7.	Aantal actieve parochianen / vrijwilligers e.a.	0						
7a	Gemiddelde leeftijd vrijwilligers	0						
8.	Aantal betalende Parochianen per kern. (2011)	0						
9.	Actueel kerkbezoek gem. per week . (2011)	0						
10.	Stichting / werkgroep voor behoud van het kerkgebouw.	-						
a.	Aantal parochianen boven de 70 (2009 -2010-2011)	0						
b.	Aantal Dopelingen p.j. (2009 -2010-2011)	0						
c.	Aantal E.H.Communicanten p.j. (2009 -2010-2011)	0						
d.	Aantal Vormelingen p.j. (2009 -2010-2011)	0						
e.	Aantal huwelijken p.j. (2009 -2010-2011)	0						
f.	Aantal uitvaarten p.j. (2009 -2010-2011)	0						
Financien								
11.	Eigen vermogen van de parochiekeren. (Balans 2011)	€ -						
12.	Geormerkte gelden voor instandhouding gebouw(en)	€ -						
	<i>Verzekeringopolis van Donatus (2013)</i>	€ -						
13.	- kerkgebouw Verzekerde HBW	€ -						
14.	- pastorieen e.d. Verzekerde HBW	€ -						
Instandhouding / investeringsbehoefte : (2013-2019)								
15.	- eigen opgave of	€ -						
16.	- op basis van rapport monumentenwacht of	€ -						
17.	- onderhoudsplan door een specialist	€ -						
18.	Hoogste bedrag van punt 15 -16 -17.	€ -						

- Verder zullen ook de uitgaven dalen als we terugvallen naar een kapelfunctie met een minder frequente bediening. Materiaal- en personeelskosten zullen hierdoor ook lager zijn. Dit hebben we nog niet verwerkt in dit overzicht.

Uitgaven Toekomst	Euro	Opmerkingen
Huur Kerk	2718	Verminderd met 50% voor 10 jaar
HMSdZ	9786	Aanname. Overleg met HMSdZ
Delta	4000	
Saweba	580	
Verzekering	123	
Kaarsen	457	
Misboekjes	350	Bekijken alternatieven
Persoonskosten	500	
Administratiekosten	500	
Organist	1000	
Totaal uitgaven	20014	
Inkomsten Toekomst		
Parochiebijdrage	6804,05	Donateurs
Rente	3600	
Teruggave energiebelasting	850	
Organizeren speciale evenementen	2200	
Afstorten missen, collecten, kaarsen, offerblokken	8000	
Totaal inkomsten	21454,05	
Balans	1440,05	

Koewacht.

1. **Monitoring Pastorale team. Score 2,3**

2. **Samenwerken met Heikant/St. Jansteen.**

- frequentie van overleg.
- afspraken over bezoeken van elkaars vieringen
- afspraken over overtollig inventaris e.d.
-

3. **Betrokkenheid**

- **Kerkbezoek:** gemiddeld 80-100 personen.
Dit aantal is de laatste jaren eerder gestegen dan afgenomen.
 - Nieuwkomers in Koewacht actief benaderd.
 - Wijkcontactgroep gereactiveerd
 - Informatie en Welkomstbrief..
 - Inspirerende diensten maken en promoten.
- **Kerkbelang Koewacht.**
De werkgroep KBK zal zich met de PKC inzetten om alle verbeteringen te realiseren.
Er zijn 6 werkgroepen opgericht.
 - Er is een Facebookpagina gemaakt met de naam 'Kerkbelang Koewacht', waarop de activiteiten en bijzonderheden worden vermeld.
 - Opzetten website

- **Jongeren**
Om de Kerk een toekomst te geven moet de kerk meer voor en door jongeren geleid gaan worden en ook op hun manier.
 - Er is een werkgroep geformeerd uit de PKC en KBK met een aantal jongeren dat is gestart met de inventarisatie van de behoeften.
 - Een eerste (Gospel-)dienst staat gepland voor 19 oktober 2014.
 - Contact met de scholen.
- **Vrijwilligers.**
Het vrijwilligersbestand op peil te houden.
Nieuwe vrijwilligers worden aangeworven.

4. **Activiteiten**

- **Rondleidingen.** Een à twee keer per maand rondleidingen
- **Dodenherdenking**
- **Open Monumentendag.**
- **Het kindje wiegen.** aantal deelnemers steeds meer dan 100.
- **Kerstsamenzang.** telkens door ca. 200 mensen wordt deelgenomen.
- **Concerten.**
- **Witte Donderdagviering** voor de basisschool.
- **Allerzielenviering.**
- **Kermismaandag.** Twee keer per jaar voor de overleden parochianen.
- **Jaarlijkse kledinginzamelingactie.**
- **Mariakapelletje.** vijftigtal personen nemen deel
- **Mariabedevaart Oostakker**
- **Plan/actie.**
Alle activiteiten zullen worden gecontinueerd en worden uitgebreid.
Uit de KBK-groep worden permanente groepjes gevormd om de PKC te ondersteunen in het bedenken en organiseren van nieuwe activiteiten om de geloofsgemeenschap levendig te houden.

5. **Verbondenheid**

Plan/actie

Met behulp van de moderne media regelmatig een nieuwsbrief uit geven.

6. **Innovativiteit**

Plan/actie

- De installatie van een nieuwe kerkradio via Internet, zodat ook de bewoners van het verzorgingshuis 'De Lange Akkers' op zondag de mis kunnen volgen.
- contact en overleg met een Poolse priester. Afsproken is dat m.i.v. 1 oktober gedurende een half jaar, bij wijze van proef, een keer per maand, op zaterdagavond een dienst zal worden gehouden. De eerste eucharistieviering zal op zaterdag 4 oktober 2014 zijn.

7. **Gebouwen**

Plan/actie.

- Volgens het rapport van de Gebouwencommissie zal over enkele jaren het dak van de kerk moeten worden vernieuwd. Deskundigen

inschakelen om te beoordelen welk onderhoud op welke termijn noodzakelijk is'..

Gebruiksmogelijkheden

- Behalve voor de erediensten is de kerk ook geschikt voor andere activiteiten als concerten (goede akoestiek) en lezingen.

Plan/actie Financien

- Onder andere door onderstaande acties willen wij de jaarlijkse begroting opschroeven tot € 90.000 à € 95.000,-. (Er staat nu een kleine € 100.000,-). Naast het verhogen van inkomsten zal er ook gekeken moeten worden hoe kosten bespaard kunnen worden.

Inkomsten van de Kerkbalans verhogen.

- Mensen re-activeren. Willen terug naar 260 betalende parochianen.
- Optimale belastingfaciliteiten
- Gebruik maken van het automatische incassosysteem. Doel de jaarlijkse bijdrage naar € 30.000,- te verhogen.

Verhogen begraafplaatstarieven.

Het plaatsen van een derde telefoonantenne-installatie op de toren.

Opbrengst € 9.000,- per jaar op.

Optimaal gebruik maken van de gemeentelijke subsidieregeling.

Elke twee jaar met de huidige WOZ-waarde € 5.600,-

Overige activiteiten organiseren

De KBK-groep gaat donateurs en sponsors werven.

8. Overige financiële afspraken.

- het onderhoud bestaat uitsluitend uit het wind- en waterdicht te houden. Dus geen investeringen.
- In de begroting moet een bedrag voor groot onderhoud opgenomen worden conform de gegevens uit het vitaliteitsmodel.

9. Bestuurlijk en organisatorisch

Plan/actie

- Aktief op zoek gaan naar nieuwe/extra leden om de PKC te versterken.
- Extra werkgroepen vormen voor de uitvoerende taken.

Heikant./ St Jansteen.

1. Monitoring Pastoraal score 2,2 – 2,5

2. Monitoring financiële vitaliteit.

- Begroting 2016 moet worden samengevoegd. Hierin wordt duidelijk welke financiële afspraken gemaakt zijn die een oplossing bieden om Heikant open te houden en St. Jansteen af te stoten en de begraafplaatsen te exploiteren
- Speciale aandacht voor het eigen vermogen van beide PKC's in relatie tot de niet te verkopen pastorieën. Als deze aannahme juist is, is het geormerkte geld niet beschikbaar.

- **Overige financiële afspraken.**
 - het onderhoud bestaat uitsluitend uit het wind- en waterdicht te houden. Dus geen investeringen.
 - In de begroting moet een bedrag voor groot onderhoud opgenomen worden conform de gegevens uit het vitaliteitsmodel.
- 3. Samenwerking intensiveren tussen beide PKC's in 2015.
Bij elkaar kerken en parochianen aan elkaar laten wennen.

Lamswaarde

1. Monitoring Pastorale team. Score 2,4
Zie de vragen van het pastorale team en vervolgevaluatie.

Openstaand flankerend beleid:

- Herbestemming: dat wordt na het definitieve besluit van de bisschop actueel.
- De vrijwilligers/ parochianen/ koren / organist/ dirigent van de kerken die sluiten meenemen naar een andere kerkgebouw.
- Transport van mensen die aangeven in een andere kerk vieringen te willen bijwonen.
- Invulling van het begrip devotiekapel.
- Ziekenbezoek en diaconie.
- Afscheidsbijeenkomsten voor kerken die gaan sluiten.
- Beleid ontwikkelen m.b.t. kerkelijk interieur en inventaris

Pastorale meting

Vooraf

Onderstaande vragen blijven belangrijk voor *ALLE* parochiekernen, ook voor de kernen die financieel (voorlopig) geen problemen hebben. Want wat heb je aan een kerkgebouw als er niets in gebeurt of als dat wat gebeurt niet kwalitatief, inspirerend en enthousiasmerend is? We blijven er vast van overtuigd dat als wij blijven hangen, alleen maar in het oude vertrouwde, we als katholieke geloofsgemeenschap hier in Oost-Zeeuws-Vlaanderen geen enkele toekomst hebben op lange termijn. Alleen als we, gezamenlijk, bestuur, pastorale team, vrijwillig(st)ers en parochianen de uitdaging aangaan te veranderen vanuit en staand in onze aloude traditie, vertrekkend vanuit dat verhaal van God en mensen, het verhaal van Jezus van Nazareth, is er toekomst hier in Zeeuws-Vlaanderen.

Nog meer dan de afgelopen jaren worden kernen/clusters uitgedaagd tot vitaliteit. Ze kunnen hierbij beroep doen op de professionaliteit en de expertise van de beroepskrachten, maar zullen toch steeds sterker aangewezen zijn op de eigen daadkracht, die versterkt kan worden door een intensievere samenwerking onderling.

We moeten realistisch zijn, de uitdagingen zullen op lange termijn alleen maar groter worden. Er is dan ook een ontzettende nood aan voldoende trekkers, die zicht hebben en houden op het volledige plaatje, het verdriet, de pijn, maar ook de uitdagingen en de kansen voor de toekomst. Mensen die over en door de pijn van ingrijpende veranderingen heen, aan de wieg willen staan van nieuwe samenwerkingsverbanden. Samenwerkingsverbanden die ontstaan en groeien over alle (territoriale) grenzen heen. Nieuwe samenwerkingsverbanden die ontstaan vanuit schaarste van middelen (financieel, personeel), maar zeker ook vanuit het diepe verlangen ondanks alles, het verhaal van geloof en hoop, het verhaal van Jezus van Nazareth door te geven en te bewaren en behoeden voor nu en voor de toekomst. Trekkers die niet bang zijn voor uitdagingen die de realiteit van elke dag altijd weer blijft stellen. Het vraagt ook om een vorm van stabiliteit bij de trekkers, zowel vrijwillig(st)ers als beroepskrachten.

De woorden van de definitie van een vitale geloofsgemeenschap van Stassen en Van der Helm blijven gelden als kompas:

'Een vitale geloofsgemeenschap is een gemeenschap die de boodschap van het evangelie op een blijvende, aantrekkelijke en aansprekende wijze uitdraagt. Deze gemeenschap staat in de traditie en geeft de rijkdom van het geloof door op een bij de huidige tijd passende wijze. Op die manier straalt zij licht, warmte en betrokkenheid uit naar de mensen die de gemeenschap vormen, en naar de mensen die met haar geconfronteerd worden. Zij is al doende een bron van troost, inspiratie, vreugde en kracht. Haar uitstraling is open, haar boodschap aan de wereld waardevol. Zij is herkenbaar als geloofsgemeenschap en nodigt uit tot nadere kennismaking.'

De vanuit deze definitie geformuleerde vragen blijven richtinggevend voor ALLE kernen:

1. Hoeveel activiteiten zijn er en hoe is de spreiding ervan over de aandachtsvelden (liturgie/geloofsvorming/catechese/parochieopbouw)?
2. Hoe is de spreiding van de activiteiten over doel- c.q. leeftijdsgroepen?
3. In welke mate dragen de activiteiten bij aan gemeenschapsvorming (ontmoeting)?
4. In welke mate passen de activiteiten in onze missie en visie (gastvrije kerk)?
5. In welke mate organiseren de deelnemers zelf activiteiten?
6. In welke mate worden activiteiten voorbereid en na afloop geëvalueerd?
7. In welke mate wordt er publiciteit aan activiteiten gegeven?
8. Hoe is de eigentijdsheid, innovatieve kracht en toekomstgerichtheid?
9. In welke mate treedt de geloofsgemeenschap naar buiten (beweging naar buiten)?
10. In welke mate staat de geloofsgemeenschap open voor nieuwkomers (beweging naar binnen)?
11. Hoe is het gesteld met de aanwezigheid van 'trekkers' en leidinggevendenden?
12. In welke mate is er sprake van betrokkenheid bij activiteiten (participatie / consumptie)?
13. Hoe is het gesteld met de organisatie en de communicatie in de geloofsgemeenschap?
14. Wat leeft er aan pastorale vraag in de parochiekern? (Leeft er überhaupt een vraag?)

Naast deze vragen zijn er ook een aantal kernspecifieke punten waarop gepeild moet/kan worden vanuit de toewijzing van het etiket 'parochiekerk' of 'andere kerkfunctie/kapel' en aandachtspunten vanuit het eigen, door de parochiekern zelf aangeleverde, plan van aanpak. Punten waarop gepeild moet worden:

Kloosterzande – Hulst

Deze beide kernen worden aangeduid als de 'parochiekerk-plekken' waar de volheid van het parochieleven wordt geleefd, gevierd, geleerd en gedaan. Dit geeft deze plekken een nog grotere verantwoordelijkheid.

1. Zijn deze gemeenschappen in staat als een baken te fungeren voor alle parochianen in Oost Zeeuws Vlaanderen?
2. Zijn deze gemeenschappen in staat ook daadwerkelijk dé kerkplekken te zijn waartoe zij worden uitgedaagd? En op deze manier ook zo te veranderen dat zij echte 'parochie'-plekken worden die boven zichzelf uitstijgen?
3. Kunnen zij gemeenschappen zijn waar extra aandacht vanuit gaat naar die kernen die hun kerkgebouw hebben moeten loslaten?
4. Is er een positieve ontwikkeling merkbaar? Worden er stappen gezet?

De parochiekernen met een ‘andere kerkfunctie’/’kapelfunctie’

1. Zijn deze gemeenschappen in staat zich zo te ontwikkelen dat zij ondersteunend kunnen zijn voor de beide parochiekerken?
2. Zijn deze gemeenschappen in staat om vitaal te blijven ook zonder wekelijks op zondag te kunnen vieren?
3. Weten deze gemeenschappen zich te ontwikkelen tot kwalitatief uitgebouwde ‘herbergplekken’ voor parochianen waar op een eigentijdse (met de mogelijkheden en onmogelijkheden van deze tijd) manier geloof geleefd, gevierd, geleerd en gedaan wordt, ook op een doordeweekse dag?
5. Kunnen zij gemeenschappen zijn waar extra aandacht vanuit gaat naar die kernen die hun kerkgebouw hebben moeten loslaten?
6. Is er een positieve ontwikkeling merkbaar? Worden er stappen gezet?

Vanuit de eigen plannen van aanpak

Heikant - Sint Jansteen

1. Is er positieve ontwikkeling te zien in een intensievere samenwerking tussen de parochiekernen Sint Jansteen en Heikant?
2. Is er positieve ontwikkeling in het integreren van de diverse werkgroepen op de diverse terreinen van het pastoraat (liturgie, diaconie, geloofsvorming, gemeenschapsopbouw)?
3. Zijn er inspanningen geleverd om parochianen te betrekken bij activiteiten en vieringen? Is er speciale aandacht voor het betrekken van parochianen bij activiteiten en vieringen die plaats vinden buiten de eigen kern?
4. Is er een vervoersplan ontwikkeld? Wordt dit plan ook uitgevoerd? Zijn hier voldoende vrijwillig(st)ers voor? Wordt hier voldoende publiciteit aan gegeven? Wordt hier voldoende gebruik van gemaakt?
5. Zijn er voldoende mensen die de geloofsgemeenschap dragen?
6. Zijn er voldoende stappen gezet in het project tot herbestemming van de kerk van Sint Jansteen? Is er voldoende gedaan om de parochianen hierbij te betrekken?
7. Is er voldoende aandacht voor de aparte functie van de kapel te Kapellebrug en wordt aan deze kapel en de activiteiten die er mogelijk zijn, voldoende publiciteit gegeven?
8. Is het gelukt de jaarlijkse bijdrage significant te verhogen? Het aantal deelnemers aan de actie kerkbalans te verhogen? Kostenbesparend te werken zonder aan kwaliteit te verliezen?
9. Ontplooit de Stichting te Heikant extra activiteiten om de financiële situatie drastisch te verbeteren?

Koewacht

1. Is er een begin gemaakt met de reactivering van de wijkcontactpersonen? Is hier een positieve ontwikkeling te ontdekken?
2. Wordt er aan nieuwkomers een informatie en een welkomstbrief verstrekt?

3. Is er voldoende medewerking om vieringen inspirerend te maken? Is er voldoende ondersteuning, plaatselijk?
4. Zijn de werkgroepen van de groep Kerkbelang Koewacht nog steeds actief? Hebben zij voldoende leden/deelnemers? Ontwikkelen zij activiteiten die inspirerend en enthousiasmerend zijn?
5. Is er een begin gemaakt met jongerenwerking? Zijn hier voldoende vrijwillig(st)ers voor? Wordt er ook over de grenzen van de eigen kern heen gekeken?
6. Is er een inhoudelijk/kwalitatief contact tussen de parochiekern en de school?
7. Is men in staat het vrijwillig(st)ersbestand op peil te houden en activiteiten op een kwalitatieve manier te blijven ontplooien?
8. Zijn er voldoende mensen die op een kwalitatieve manier de werking van de parochiekern ondersteunen zodat duurzaamheid wordt gegarandeerd?
9. Is er een duidelijke verbetering in de communicatie intern en extern? (Bv. Is er een nieuwsbrief ontwikkeld die op een geregeld moment verschijnt en waar relevante informatie in te vinden is?)
10. Is het gelukt de jaarlijkse bijdrage significant te verhogen? Het aantal deelnemers aan de actie kerkbalans te verhogen?
11. Is er een begin gemaakt met het werven van donateurs en sponsors en is er een duidelijke positieve evolutie merkbaar in de jaarrekening?
12. Conformeert de kern zich aan de afspraken die gemaakt zijn door het parochiebestuur, door het bisdom wat betreft oa. begraafplaatstarieven, plaatsengeld,...?
13. Zijn er extra vrijwillig(st)ers, extra werkgroepen, opgestart die instaan voor de uitvoerende taken?
14. Zijn er (nieuwe) gedegen leiders/bestuurders opgestaan, die de leden van de parochiekerncommissie kunnen aanvullen en/of vervangen?

Lamswaarde

1. Lukt het hernieuwde inspiratie te putten uit het historisch feit dat Lamswaarde een geloofsgemeenschap is in het 'Heilig Land'?
2. Is er een intensiever contact met de basisschool 'De Oostvogel'? (bv.: 1e communie/vormsel, kerstviering) Is er een positieve ontwikkeling merkbaar?
3. Is er een begin gemaakt met het idee 'gastvrije kerk'? Is er koffie na de viering? Is er een koffieochtend door de week waarbij ook de eerstaanspreekbare pastor aanwezig is? Zijn hiervoor voldoende vrijwillig(st)ers actief aanwezig? Wordt er voldoende publiciteit aan gegeven? Is er voldoende 'animo'?
4. Is er een onderbouwde samenwerking met de parochiële caritas oa. met oog op de asielzoekers die op Lamswaarde wonen?
5. Is er een begin gemaakt met het betrekken van parochianen bij de activiteiten van de parochiële caritas? Is er een positieve ontwikkeling merkbaar?
6. Is er een begin gemaakt van het idee 'kerk als ontmoetingsplaats'? Worden er concrete plannen ontwikkeld en worden deze plannen ook uitgevoerd? Hebben leden van de PKC Lamswaarde hierin een 'trekkers'-rol?
7. Is er geïnventariseerd of het mogelijk en wenselijk is om ook in Lamswaarde Poolse kerkdiensten aan te bieden?

8. Worden nieuwkomers uitgenodigd voor een info- en kennismakingsavond?
9. Is er een PKC opgericht? Zijn er nieuwe gedegen leiders/bestuurders gezocht en gevonden?
10. Is er ontwikkeling te zien in de samenwerking met Terhole (bijv. op gebied van de ledenadministratie)?
11. Zijn er voldoende mensen die op een kwalitatieve manier de werking van de parochiekern ondersteunen zodat duurzaamheid van de werkgroepen wordt gegarandeerd?
12. Is er een begin gemaakt met intensivering en behoud van de goede samenwerking tussen de parochiekern en de fanfare, het koor Terra Sancta en de basisschool? Is er positieve ontwikkeling merkbaar?

Nieuw-Namen

1. Is er een uitbreiding / verbetering van de kwaliteit van het liturgische aanbod?
2. Is er een begin gemaakt met het intensivering van de diaconale taak? Hebben leden van de PKC Nieuw-Namen hierin een 'trekkers'-rol? Welke activiteiten worden er voortgezet cq. nieuw leven ingeblazen? Zijn er nieuwe activiteiten? Zijn hier voldoende vrijwillig(st)ers voor?
3. Is er een intensiever contact met de basisschool? Is er een positieve ontwikkeling merkbaar? Wat gebeurt er aan activiteiten?
4. Is er een begin gemaakt met jongerenwerking? Zijn hier voldoende vrijwillig(st)ers voor? Wordt er ook over de grenzen van de eigen kern heen gekeken?
5. Is er een begin gemaakt met het organiseren van workshops (Thema: Sociaal)? Hoeveel workshops hebben er plaats gevonden? Wat was inhoud van de workshops? Zijn er voldoende 'trekkers'? Is er een positieve ontwikkeling merkbaar?
6. Is er een begin gemaakt met het intensiveren van het contact met verenigingen en sociale organisatie? Is er een positieve ontwikkeling merkbaar?
7. Is er een begin gemaakt met 'de speciale gebedsdiensten met een sociaal moment'? Is er al zo'n viering gehouden? Welke verenigingen hebben deel genomen? Is er een positieve ontwikkeling merkbaar, in deelname, sfeer, enthousiasme?
8. Is er een duidelijke verbetering in de communicatie intern en extern? In welke vorm? Worden er extra acties ondernomen? Zo ja, welke? (bv.: Is de kalender ontwikkeld?)
9. Is er begin gemaakt met de themabijeenkomsten? Welke thema's kwamen er aan bod? Zijn er extra activiteiten ontwikkeld (ev. concerten, tentoonstellingen...)? Is er een positieve ontwikkeling merkbaar, in deelname, sfeer, enthousiasme?
10. Is het gelukt de jaarlijkse bijdrage significant te verhogen? Het aantal deelnemers aan de actie kerkbalans te verhogen?
11. Is er een constructieve samenwerking tussen de PKC en de Stichting?

Kleurenschema eindadvies:

Eindadvies Gebouwencommissie voor de parochiekernen van de H.Maria Sterre der Zee in O.Z.Vlaanderen

	Conclusies Onderzoek	Definitief advies	Bijgesteld advies na consultaties	Definitieve sluiting																													
			<i>Proefperiode onder voorwaarden 2015-2016</i>	31 dec. 2015																													
Eerste Fase	<table border="1"> <tr><th>CL.Noord</th><th>CL.Noord</th><th>CL.Noord</th></tr> <tr><td>Kloosterzande</td><td>Lamswaarde</td><td>Terhole</td></tr> <tr><td>3,3 (*)</td><td>2,4</td><td>1,5</td></tr> </table>	CL.Noord	CL.Noord	CL.Noord	Kloosterzande	Lamswaarde	Terhole	3,3 (*)	2,4	1,5	<table border="1"> <tr><th>Parochiekerk</th></tr> <tr><th>CL.Noord</th></tr> <tr><td>Kloosterzande</td></tr> <tr><td>3,3</td></tr> </table>	Parochiekerk	CL.Noord	Kloosterzande	3,3	<table border="1"> <tr><th>Parochiekerk</th></tr> <tr><th>CL.Noord</th></tr> <tr><td>Kloosterzande</td></tr> <tr><td>3,3</td></tr> </table>	Parochiekerk	CL.Noord	Kloosterzande	3,3	<table border="1"> <tr><th>Kapel</th></tr> <tr><th>CL.Noord</th></tr> <tr><td>Lamswaarde</td></tr> <tr><td>2,4</td></tr> <tr><td>Monitoring</td></tr> <tr><td>Ontw.Plan</td></tr> </table>	Kapel	CL.Noord	Lamswaarde	2,4	Monitoring	Ontw.Plan	<table border="1"> <tr><th>CL.Noord</th></tr> <tr><td>Terhole</td></tr> <tr><td>1,5</td></tr> </table>	CL.Noord	Terhole	1,5		
	CL.Noord	CL.Noord	CL.Noord																														
Kloosterzande	Lamswaarde	Terhole																															
3,3 (*)	2,4	1,5																															
Parochiekerk																																	
CL.Noord																																	
Kloosterzande																																	
3,3																																	
Parochiekerk																																	
CL.Noord																																	
Kloosterzande																																	
3,3																																	
Kapel																																	
CL.Noord																																	
Lamswaarde																																	
2,4																																	
Monitoring																																	
Ontw.Plan																																	
CL.Noord																																	
Terhole																																	
1,5																																	
Tweede fase	<table border="1"> <tr><th>CL. Midden</th></tr> <tr><td>Hulst</td></tr> <tr><td>4,6</td></tr> </table>	CL. Midden	Hulst	4,6	<table border="1"> <tr><th>Parochiekerk</th></tr> <tr><th>CL. Midden</th></tr> <tr><td>Hulst</td></tr> <tr><td>4,6</td></tr> </table>	Parochiekerk	CL. Midden	Hulst	4,6	<table border="1"> <tr><th>Parochiekerk</th></tr> <tr><th>CL. Midden</th></tr> <tr><td>Hulst</td></tr> <tr><td>4,6</td></tr> </table>	Parochiekerk	CL. Midden	Hulst	4,6																			
CL. Midden																																	
Hulst																																	
4,6																																	
Parochiekerk																																	
CL. Midden																																	
Hulst																																	
4,6																																	
Parochiekerk																																	
CL. Midden																																	
Hulst																																	
4,6																																	
Eerste Fase	<table border="1"> <tr><th>CL. West</th><th>CL. West</th><th>CL. West</th></tr> <tr><td>Boschkappel</td><td>Stoppeldijk</td><td>Hengsdijk</td></tr> <tr><td>2,6</td><td>2,3</td><td>3,8</td></tr> </table>	CL. West	CL. West	CL. West	Boschkappel	Stoppeldijk	Hengsdijk	2,6	2,3	3,8	<table border="1"> <tr><th>Kapel</th><th>Kapel</th></tr> <tr><th>CL. West</th><th>CL. West</th></tr> <tr><td>Boschkappel</td><td>Hengsdijk</td></tr> <tr><td>2,6</td><td>3,8</td></tr> </table>	Kapel	Kapel	CL. West	CL. West	Boschkappel	Hengsdijk	2,6	3,8	<table border="1"> <tr><th>Kapel</th><th>Kapel</th></tr> <tr><th>CL. West</th><th>CL. West</th></tr> <tr><td>Boschkappel</td><td>Hengsdijk</td></tr> <tr><td>2,6</td><td>3,8</td></tr> </table>	Kapel	Kapel	CL. West	CL. West	Boschkappel	Hengsdijk	2,6	3,8		<table border="1"> <tr><th>CL. West</th></tr> <tr><td>Stoppeldijk</td></tr> <tr><td>2,3</td></tr> </table>	CL. West	Stoppeldijk	2,3
	CL. West	CL. West	CL. West																														
Boschkappel	Stoppeldijk	Hengsdijk																															
2,6	2,3	3,8																															
Kapel	Kapel																																
CL. West	CL. West																																
Boschkappel	Hengsdijk																																
2,6	3,8																																
Kapel	Kapel																																
CL. West	CL. West																																
Boschkappel	Hengsdijk																																
2,6	3,8																																
CL. West																																	
Stoppeldijk																																	
2,3																																	
Tweede fase																																	
Eerste Fase	<table border="1"> <tr><th>Cl. Oost</th><th>Cl. Oost</th><th>Cl. Oost</th></tr> <tr><td>Clinge</td><td>Grauw</td><td>Nieuw-Namen</td></tr> <tr><td>3,5</td><td>2,3</td><td>2,1</td></tr> </table>	Cl. Oost	Cl. Oost	Cl. Oost	Clinge	Grauw	Nieuw-Namen	3,5	2,3	2,1	<table border="1"> <tr><th>Kapel</th></tr> <tr><th>Cl. Oost</th></tr> <tr><td>Clinge</td></tr> <tr><td>3,5</td></tr> </table>	Kapel	Cl. Oost	Clinge	3,5	<table border="1"> <tr><th>Kapel</th></tr> <tr><th>Cl. Oost</th></tr> <tr><td>Clinge</td></tr> <tr><td>3,5</td></tr> </table>	Kapel	Cl. Oost	Clinge	3,5	<table border="1"> <tr><th>Kapel</th></tr> <tr><th>Cl. Oost</th></tr> <tr><td>Nieuw-Namen</td></tr> <tr><td>2,1</td></tr> <tr><td>Monitoring</td></tr> <tr><td>Ontw.Plan</td></tr> </table>	Kapel	Cl. Oost	Nieuw-Namen	2,1	Monitoring	Ontw.Plan	<table border="1"> <tr><th>Cl. Oost</th></tr> <tr><td>Grauw</td></tr> <tr><td>2,3</td></tr> </table>	Cl. Oost	Grauw	2,3		
	Cl. Oost	Cl. Oost	Cl. Oost																														
Clinge	Grauw	Nieuw-Namen																															
3,5	2,3	2,1																															
Kapel																																	
Cl. Oost																																	
Clinge																																	
3,5																																	
Kapel																																	
Cl. Oost																																	
Clinge																																	
3,5																																	
Kapel																																	
Cl. Oost																																	
Nieuw-Namen																																	
2,1																																	
Monitoring																																	
Ontw.Plan																																	
Cl. Oost																																	
Grauw																																	
2,3																																	
Tweede fase																																	
Eerste Fase	<table border="1"> <tr><th>Cl. Zuid</th><th>Cl. Zuid</th><th>Cl. Zuid</th></tr> <tr><td>St.Jansteen</td><td>Helkant</td><td>Koewacht</td></tr> <tr><td>2,5</td><td>2,2</td><td>2,3</td></tr> </table>	Cl. Zuid	Cl. Zuid	Cl. Zuid	St.Jansteen	Helkant	Koewacht	2,5	2,2	2,3	<table border="1"> <tr><th>Bedevaartplek</th></tr> <tr><td>Kapellebrug</td></tr> </table>	Bedevaartplek	Kapellebrug	<table border="1"> <tr><th>Bedevaartplek</th></tr> <tr><td>Kapellebrug</td></tr> </table>	Bedevaartplek	Kapellebrug	<table border="1"> <tr><th>Kapel</th></tr> <tr><th>Cl. Zuid</th><th>Cl. Zuid</th></tr> <tr><td>Helkant</td><td>Koewacht</td></tr> <tr><td>2,2</td><td>2,3</td></tr> <tr><td>Monitoring</td><td>Ontw.Plan</td></tr> </table>	Kapel	Cl. Zuid	Cl. Zuid	Helkant	Koewacht	2,2	2,3	Monitoring	Ontw.Plan	<table border="1"> <tr><th>Cl. Zuid</th></tr> <tr><td>St.Jansteen</td></tr> <tr><td>2,5</td></tr> </table>	Cl. Zuid	St.Jansteen	2,5			
	Cl. Zuid	Cl. Zuid	Cl. Zuid																														
St.Jansteen	Helkant	Koewacht																															
2,5	2,2	2,3																															
Bedevaartplek																																	
Kapellebrug																																	
Bedevaartplek																																	
Kapellebrug																																	
Kapel																																	
Cl. Zuid	Cl. Zuid																																
Helkant	Koewacht																																
2,2	2,3																																
Monitoring	Ontw.Plan																																
Cl. Zuid																																	
St.Jansteen																																	
2,5																																	
Tweede fase																																	

(*) zie pastorale onderbouwing gebouwenplan